

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ

ΣΚΗΝΙΚΟ: Βουνό, βράχοι , έλατα , πέτρες και πίσω συννεφιασμένος ουρανός .

ΡΟΛΟΙ : Λένω Μπότσαρη, Κίτσαينا , Μαριγώ, Τασιά , Μόρφω, Γιωργής, Νικολής,
Τούρκος 1^{ος}, Τούρκος 2^{ος} .

*(Ανεβαίνουν στη σκηνή μία-μία οι Σουλιώτισσες αναμαλλιασμένες , φτάνουν στο
γκρεμό , τον βλέπουν απότομα κάνουν τρομαγμένες πίσω)*

Κίτσαينا : Ωιμέ ! Αλίμονο Σουλιώτισσες , γυναίκες δόλιες κρίμα,
εδώ τελειώνει η στράτα μας , μην κάνετε ούτε βήμα .

Λένω Μπότσαρη : Κατάρα εις την τύχη μας , κι αυτό το ριζικό μας ,
φτάσαμε οι άμοιρες στον πιο κακό γκρεμό μας.

Μαριγώ : Στο Ζάλογγο είμαστε οι έρημες που η θεά φέρνει τρόμο,
φαίνεται πως στη βιάση μας , πήραμε λάθος δρόμο .

Τασιά : Και τώρα τι θα κάνουμε ; Το λάθος δεν αλλάζει ,
πρέπει να αποφασίσουμε , ο οχτρός μας πλησιάζει.

Μόρφω : Οι Τούρκοι μας ζυγώνουνε , ακούγονται οι φωνές τους .

Κίτσαينا : Φωνές ; Βρισιές δε λες καλύτερα , απ' το δικό τους στόμα
λόγος καλός δεν έχει βγει , τουλάχιστον ακόμα.

Λένω Μπότσαρη : Να πάμε ομπρός δε γίνεται , ούτε να αλλάξει ο δρόμος ,
στα χέρια τους θα πέσουμε κι αν πάμε πίσω όμως.

Μαριγώ :Α , όλα κι όλα Δέσπω μου , του Μπότσαρη άξια κόρη
κάλλιο να πέσω στον γκρεμό σε τούτα δω τα όρη,
παρά να πέσω ζωντανή στον άπιστων τα χέρια
που 'χουν τα δαμασκιά σπαθιά ,τα κοφτερά μαχαίρια .

Κίτσαίνα :Δίκιο έχει η Μαριγώ , του Μπούρα η άξια κόρη

Μόρφω : Κι εγώ μαζί της συμφωνώ κι έχω την ίδια γνώμη ,
ο θάνατος καλύτερος κι απ' τη σκλαβιά ακόμη .

Τασιά : Γυναίκες μην τρελαίνεστε , ελάτε στα καλά σας,
τι έχουμε μικρά παιδιά , δέστε στην αγκαλιά σας .

Κίτσαίνα : Κάλλιο με το γιόκα μου στην γκρέμνα να πηδήσω
παρά σε χέρια άπιστων να τόνε παρατήσω,
μπέσα δεν έχει η Τουρκιά , τα αδέρφια βάνει χώρια ,
οι κόρες σκλάβες θα γενούν , γενίτσαροι τα αγόρια.

Τασιά : Μπροστά μου χάσκει ο γκρεμός , οι Τούρκοι από πίσω ,
με το μωρό στην αγκαλιά , πώς να τ' αποφασίσω ;
Ήταν γραφτό για μένανε , το χάρο να ανταμώσω ,
τον Κίτσο, το μονάκριβο , πώς να τότε σκοτώσω ;

Λένω Μπότσαρη : Άστε τα λόγια τα πολλά , μιας κι ήρθαμε εδώ πάνω,
απόφαση χρειάζεται , τίποτα παραπάνω.
Το θάνατο τον χόρτασα από μικρή κοπέλα ,
τι έχω χάσει σύζυγο , αδέρφια και πατέρα .
Για αυτό το λέω καθαρά , δε με φοβίζει ο χάρος
να πέσω πρώτη στο γκρεμό εγώ έχω το θάρρος .

Μαριγώ : Κάνε συ Λένω μ' την αρχή ,κι εγώ σ' ακολουθώ
από μικρή κι ανύπαντρη το θάνατο αψηφώ.

Κίτσαινα :Ούτε και με στο σόι μου χαρίστηκε η μοίρα
κι από νια και νιόπαντρη το 'φερε να 'μαι χήρα.
Για αυτό μην περιμένετε κι εγώ να κάνω πίσω ,
με τη Μαριώ στην αγκαλιά εσάς θα ακολουθήσω.
Πατέρα δεν εγνώρισε , απ' το σκληρό το χάρο,
εγώ της έδωσα ζωή , εγώ θα της την πάρω.

Μόρφω : Αφού τ' αποφασίσατε κι εγώ είμαι μαζί σας
θυσιάζω τη γλυκιά ζωή ,μαζί με τη δική σας .
Πέτρα να γίνουν οι καρδιές ,οι ψυχές μας αγιοκέρια ,

και ούτε μία ζωντανή εις των Τουρκών τα χέρια .

(Η Τασιά τρομαγμένη κάνει δυο βήματα πίσω)

Τασιά : Εγώ γυναίκες δεν μπορώ τέτοιο κακό να κάνω,
μαζί με το παιδάκι μου να πέσω να πεθάνω.
Θα περιμένω μόνη μου τον Τούρκο να ζυγώσει,
κι όρκο θα κάμω στο Θεό , αυτός να μας γλιτώσει .

Κίτσαινα : Όπως το θέλεις κάν' Τασιά κι ο Θεός μαζί σου ,
δική σου είναι η ζωή κι η απόφαση δική σου .

Μόρφω : Μιας και τ' αποφασίσαμε , να ο γκρεμός μπροστά σας ,
πάρτε τα βρέφη αγκαλιά , κρατάτε τα παιδιά σας.

(Πλησιάζουν ο Γιωργής με το Νικολή)

Γιωργής : Μάνα γιατί στεκόμαστε , γιατί δεν προχωρούμε ;
Έχουμε εδώ ώρα πολλή , μάνα καθυστερούμε .

Νικολής : Οι Τούρκοι πλησιάζουνε , και ...σεις είστε λυπημένες ,
δεν έχω δει Σουλιώτισσες να είναι δακρυσμένες .

- Κίτσαινα** : Μέχρι εδώ είναι Νικολή , δεν πάει παρακάτω ,
εφτάσαμε στο Ζάλογγο , τον αψηλό το βράχο .
- Γιωργής** : Μα , αν είναι έτσι μωρέ θεια και δεν έχει άλλη στράτα ,
οι τούρκοι θα μας πιάσουνε , ζυγώνουνε αράδα.
- Νικολής** : Μάνα τι θα απογίνουμε , αν οι άπιστοι μας φτάσουν ;
Εμάς θα μας στείλουν στην Τουρκιά και εσάς θα σας χαλάσουν .
- Μόρφω** : Αυτό το ξέρουμε καλά κι έχουμε πάρει θέση ,
με τα παιδιά της καθεμιά εις τον γκρεμό να πέσει .
Καμιά μην πέσει ζωντανή στων άπιστων τα χέρια ,
ούτε κι εσάς ν' αφήσουμε καημένα λιανοπαίδια .
- Γιωργής** : Τα βρέφη που 'χετε αγκαλιά δε θα το καταλάβουν ,
και πως θα πέσουν στο γκρεμό χαμπάρι δε θα πάρουν .
Μα εμείς μεγάλοι είμαστε και το μυαλό μας κόφτει ,
δεν είναι κρίμα κι άδικο να χάσουμε τη νιότη ;
- Νικολής** : Μη σε τρομάζει ο θάνατος , να 'σαι δειλός δεν κάνει ,
κι εδώ να μείνουμε Γιωργή ο οχτρός θα μας ξεκάνει .
Αν σε έβλεπε ο γέρος σου να κλαψουράς σαν κόρη ,
ο χάρος θα σ' αντάμωνε απ' το δικό του βόλι .
- Κίτσαινα** : Ακούτε ... οι Τούρκοι φτάνουνε , σε λίγο θα μας πιάσουν .

Λένω Μπότσαρη : Εμπρός γυναίκες , ξεκινώ , τα χέρια οι άλλες να πιάσουν .

Μαριγώ : Λένω ...

Λένω Μπότσαρη: Τι είναι Μαριγώ ; Γιατί δε με γυροφέρνεις ;

Μαριγώ : Να , κάτι θέλω να σου πω και μη με αποπαίρνεις .
Αν είναι να πεθάνουμε σ' αυτόν εδώ τον τόπο ,
τότε να το εκάμουμε με θαρραλέο τρόπο .
Πιάστε γυναίκες ένανε τραγούδι με μεράκι
να αντιλαλήσουν οι κορφές , όλες απ' άκρη σ' άκρη .
Κι όπως θα γυροφέρνουμε μες του χορού τη ζάλη ,
μια-μια να πέφτει στο γκρεμό με όρθιο κεφάλι .

Όλες μαζί : Δίκιο έχεις Μαριγώ , έτσι να γίνει πρέπει .

Λένω Μπότσαρη: Κίτσαινα που 'χεις τη φωνή κελαρυστό νεράκι ,
Κάνε εσύ πρώτη την αρχή , πες ένα με μεράκι .

Κίτσαινα : Εγώ Λένω του Μπότσαρη ξέρω όλο μοιρολόγια ,
Και στις γυναίκες του Σουλιού δεν πρέπει τέτοια λόγια .

Μόρφω : Σωπάτε ορέ Σουλιώτισες , στο νου μου κάτι ήρθε ,

Εγώ θα πιάσω το σκοπό και σεις ακολουθείτε .

(Αρχίζει να τραγουδάει « Στη στεριά δε ζει το ψάρι » και οι άλλες ακολουθούν . Κάθε μια που φτάνει στην άκρη της σκηνής πηδάει έξω απ' αυτή. Η Τασιά κάθεται σε μια άκρη , παρακολουθεί αμίλητη και σταυροκοπιέται . Μόλις πέφτουν όλες μπαίνει στη σκηνή ένας Τούρκος .)

Τούρκος 1ος : Άτιμες Σουλιώτισσες που είστε ορέ κρυμμένες ;
Δεν σας αντάμωσα ως εδώ ορθές ή πεθαμένες .
Από δω δε βγάζει πουθενά , δεν έχει δρόμο άλλο ,
Τότε που χαθήκατε ; Ερώτημα μεγάλο.
Μα να , είναι μια εδώ , τι έγινε θα ξέρει,
κι αμέσως πρέπει να μου πει αν τη ζωή της θέλει .

Τασιά : Τούρκε μην ψάχνεις άδικα γύρισε στον πασά σου ,
έπεσαν όλες στον γκρεμό που χάσκει εδώ μπροστά σου .
Προτίμησαν το θάνατο απ' τη σκλαβιά τη μαύρη ,
και μόνο εγώ δειλίασα και κάθισα στην άκρη .

Τούρκος 1^{ος} : Πήδησαν όλες στο γκρεμό ; Δεν το καταλαβαίνω .

Τασιά : Αυτές ήτανε όλες τους από σπουδαίες φάρες ,
και η ζωή δεν έκανε ποτέ στις δόλιες χάρες .
Μόνο εγώ εκιότεψα απ' την κακή μου τύχη ,
γιατί είμαι κόρη απ' αλλού κι ήρθα στο Σούλι νύφη.

Τούρκος 1^{ος} : Έλα ορέ Γκιαούρισσα στα χέρια να σε βάλω ,
και σένα και το γιόκα σου πεσκέσι να σας πάω .
Το χαρέμι του πασά εσένα περιμένει
το γιο να στείλω στην Τουρκιά , γενίτσαρος να γένει .

Τασιά : Κάνε στην άκρη Τουρκαλά , μέριασε να περάσω ,
ακόμα δεν είναι αργά κι εγώ σ' αυτές να μοιάσω .
Θεέ μου δώσε μου δύναμη , να σβήσω την ντροπή μου
και δέξου στην αγκάλη σου κι εμέ και το παιδί μου .

(Και λέγοντας αυτά πηδάει κι αυτή στο γκρεμό)

ΑΥΛΑΙΑ

